

Morometi de Marin Preda - caracterizare Ilie Moromete

Romanul "Morometii", scris de Marin Preda, a carui originalitate sta fara indoiala in noua viziune asupra lumii rurale, este unul ce prezinta foarte bine povestea unei familii de tarani din Campia Dunarii, mai precis din satul teleormanean Silistea-Gumesti, care cunoaste de-a lungul unui sfert de secol, o adanca si simbolica destramare.

Marin Preda pleaca in construirea personajului Ilie Moromete de la tatal sau, Tudor Calarasu, modelul sau literar: "Scriind, totdeauna am admirat ceva, o creatie preexistenta, care mi-a fermecat nu numai copilaria, ci maturitatea: eroul preferat, Moromete, care a existat in realitate, a fost tatal meu. Acest sentiment a ramas stabil si profund pentru toata viata."

Ilie Moromete este un taran din Silistea-Gumesti, tatal a sase copii, Paraschiv, Nila, Achim, Tita, Ilinca si Niculae, si sotul Catrinei. El este capul familiei, insa are probleme financiare. Este un om rational in ceea ce priveste atitudinea lui fata de pamant. Spre deosebire de Ion al lui Rebreanu, care era dominat de instinctul de posesiune, de lacomie pentru pamant, Moromete nu este sclavul imbogatirii, ci pamantul constituie pentru el simbolul libertatii materiale si spirituale. In comparatie cu ceilalti tarani, Moromete nu are nimic de facut atunci cand toti ceilalti vecini ai sai sunt in casa muncind, fiind preocupati de problema supravietuirii. Se creaza astfel taranul mijlocas: nu e atat de sarac incat sa fie tot timpul preocupat de problema supravietuirii, aceasta neafectandu-i personalitatea, dar nu e nici foarea bogat incat sa fie dusmanit de vecinii sai mai saraci. De aceea el are timp si disponibilitate catre comunicare. Are o foarte mare placere de a comunica, fiind intr-o contiuna asteptare a altor persoane cu care sa vorbeasca "Statea degeaba, nu se uita in mod deosebit, dar pe fata lui se vedea ca n-ar fi rau daca s-ar ivi cineva..."

Cand chiar nu are cu cine sa vorbeasca sau cand ajunge la concluzia ca nimeni nu e demn sa vorbeasca cu el, vorbeste singur. Gandurile sale sunt aparent un haos total, insa el face niste legaturi ce nu sunt accesibile oricui, iar aceste legaturi nu sunt prezentate nici de fata cu ceilalti, lucru ce ii determina pe sateni sa il considere un ciudat. Cand vrea sa para serios, Moromete este de fapt ironic, iar cand este foarte serios si traieste cu intensitate, in exterior vrea sa para ca se amuza. El procedeaza astfel in scena taierii salcamului, dandu-i raspunsuri ironice lui Nila desi era un moment foarte important.

Monologul personajului este aparent dezorganizat, insa exista conexiuni pe care cititorii nu la percep, deoarece Moromete are un alt fel de a gandi, o viziune diferita asupra lumii decat restul oamenilor. Acest monolog are o structura diferita: este fie interior, la persoana I, fie un monolog adresat simplu, fie un monolog adresat prin dedublare, cand vorbeste cu el insusi ca si cum ar vorbi cu alta persoana.

Pozitia lui Moromete la masa este deasupra tuturor, el avand o pozitie privilegiata, pe prag. Statutul sau era acela de cap al familiei, nimeni nu avea acest drept in afara de el, iar statutul sau era asumat prin traditie. Astfel personajul nu se afla in nici o tabara, el asigurand echilibru si stabilitate

in familie. Este intruchiparea autoritatii, si este constient de statutul sau, acceptandu-l.

Dialogul sau cu vecinul sau, Tudor Balosul, incepe cu o replica cu o functie fatica, insa aceasta discutie este un pretext pentru a ajunge la un anumit subiect, Balosul vrand de fapt sa vorbeasca despre salcam. Pana in momentul cand acest subiect ia viata, dialogul este unul normal, insa cand vine vorba de salcam, Moromete abordeaza un alt subiect. Vecinul sau ia acest raspuns drept un refuz, si incearca in contiunuaire sa il convinga sa vanda. Moromete evita intrebarile incomode, iar conversatia pare a fi un dialog al surzilor. Insa in realitate, cei doi se inteleg, personajele stiind sa citeasca in spatele cuvintelor, Moromete avand capacitatea de a vorbi cu subanteles.

La fierarie, locul unde satenii se intalneau sa discute politica, Ilie Moromete are un rol important, fiind privilegiat. Cand ajunge la fierarie, el ii ignora pe tarani ce il asteptau cu nerabdare, si intra mai intai la frizerie, tinandu-i astfel in suspans. Pentru a-si da o si mai mare importanta, in momentul cand intra in fierarie personajul spune "Ce e, ma, ce v-ati adunat aicea?!" In momentul cand anunta ce o sa citeasca, se face liniste, captand atentia. El citeste "ca si cum ar fi tinut el un discurs", observandu-se aici un alt rol jucat de Moromete. Personajul are o placere de a vorbi, iar in momentul cand citeste un discurs, isi schimba glasul, manipuland astfel auditoriul. Dupa ce termina de citit, iar oamnei incep sa rada deoarece nu au inteles discursul, Moromete le explica. Personajul sintetizeaza informatiile si la prezinta pe intelesul publicului, aratandu-si astfel capacitatea de sinteza. In momentul cand Tugurlan, unul dintre taranii satai ai satului se revolta si incepe sa tina un discurs, Moromete pune capat intregii discutii, sintetizand problemele ridicate de Tugurlan, insa ii intoarce cuvintele, aparent sustinandu-l, cand de fapt el ocoleste problema reala pusa de Tugurlan.

Cand se intoarce de la fierarie, personajul este constient ca il asteapta agentii ii vor cere plata foncirii, insa Moromete intra in curte si incepe sa ii strige pe ceilalti membrii ai familiei, ignorandu-i pe agenti si astfel enervandu-i. Mimeaza ca este un om foarte ocupat, iar cei doi agenti sunt nesemnificativi in comparatie cu problemele sale "Paraschive, tu unde esti, ma? Nu vezi ca furca ai sta acolo langa gard de cinci saptamani? Ia-o de acolo si bag-o in sopron! Ar putea sa stea acolo pan-o rugini, pana te-ai intepa in ea si tot n-ai s-o ridici!..." Deodata, se intoarce spre agenti, luandu-i prin surprindere, intr-un moment nepregatit spunandu-le raspicat "N-am!". Aceasta reprezinta tehnica lui pentru a controla situatia, el incarcand astfel sa creeze un avantaj. Insa agentii sunt invatati cu taranii, iar la inceput sunt destul de duri, dar pe drum ei se mai inmoaie, ajungand ca la sfarsit sa inceapa sa faca unele compromisuri. Se creaza un contrast intre gravitatea situatiei si aparenta indiferenta a lui Moromete, insa aceasta reprezinta tehnica lui de intimidare. Pana la urma plateste o mie de lei, vrand astfel sa para ca face o favoare. Pentru ca receptorul sa primeasca mai putini bani, Moromete trebuie sa joace tot acest spectacol. Insa nu acesta este singurul scop, personajul avand o placere pentru a fraierii oamenii. Dupa plecarea lui Jupuitu, Moromete este cuprins de o "ciudata voiosie" si-i marturiseste lui Balosu "l-am pacalit cu doua sute de lei (...) i-am dat numai o mie (...). Balosu se uita la el cu o privire rece si buimaca. Nu intelegea." Personajul reuseste astfel prin talentul disimularii sa iasa din incurcatura, depasind problemele cu mai putina usurinta.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Moromete se arata pana acum precum un personaj inteligent, diferit, subtil, ce considera ca problemele din familia lui sunt la fel de superficiale ca toate problemele din universul rural. El este ironic, foarte comunicativ, insa isi creeaza un univers paralel deoarece se simte incompatibil cu universul existent.

Are insa loc o transformare a lui Moromete, transformare ce este avertizata in primul rand de taierea salcamului, si vizibila in momentul cand Scamosul ii zice ce vor sa faca fii lui.

Acum, el nu mai stie ce sa faca, desi pana in momentul de fata tot timpul stia cum sa iasa din incurcatura. Este un bun cunoscator al psihologiei umane, avand o anumita intuitie, si citind gandurile personajelor. Ii spune lui Scamosul "Acuma de ce-oi fi crezand tu ca nu se intoarce Achim cu oile de la Bucuresti! Crezi ca te mint?", desi Scamosul nu pomenise nimic de acest lucru, insa Moromete ii citeste gandurile. Cand aude adevarul, prima sa reactie este aceea de a respinge ideea, iar apoi intepeneste vazandu-se pe chipul sau panica. In aceasta veste precum o lovitura ce il obliga sa se trezeasca la realitate. Pana acum, personajul reusea sa isi ascunde trairile interioare dar acum nu mai poate, acesta fiind un prim semn al schimbarii sale. In momentul urmator, constientizeaza, incearca sa aduca argumente si sa recupereze ce a pierdut. Isi da seama ca a fost orb ca nu a vazut toate semnele; cand intelege, se schimba si fizic, nu numai in interior. Apoi urmeaza etepe in care se dezvinovateste, gandind ca motivul plecarii fiilor sai nu este in nici un caz el. Ironia folosita " Baietii mei, Scamosule, sunt bolnavi..Sa fuga de acasa! De ce asta? Nu i-am lasat eu sa faca ce vor? Absoluta, absoluta libertate le-am lasat! Parca daca veneau si-mi spuneau: "Ma, noi vrem sa fugim de acasa", crezi ca i-as fi impiedicat eu de, Scamosule!? "De ce sa fugiti fratioare? le-as fi spus. Incet nu puteti sa mergeti?", vrea sa arate ca ii lasa sa faca ce vor. Este o ironie cu umor negru ce duce spre sarcasm si lasa un gust amar. Personajul nu mai simte placerea de a pacali deoarece se simte el pacalit acum.

Cand ajunge acasa, si baietii vor sa ia haine curate din lada, Moromete este la inceput calm fata de acestia. Si are glasul calm si fata de fata sa si sotia, cu toate ca le bate. Mai face o ultima incercare de a mentine familia unita, rugandu-se da baieti sa il ajute, cu un glas bland. Insa Moromete nu mai are aceeasi forta interioara, si pierde controlul, batandu-i pe baieti ca o pedeapsa. Isi da seama ca oricum nu mai are cum sa ii tina in familie, iar batia este singurul lucru pe care il mai poate face.

Verbele ce il caracterizeaza cel mai bine pe Ilie Moromete sunt "a face", datorita faptului ca baietii ii cer tot timpul sa actioneze si "a gandi" deoarece el prefera sa gandeasca, sa reflecte, nu sa faca. Insa dupa aceasta traire, schimbarea lui Moromete este radicala.

Schimbarile profunde produse asupra lui Moromete aveau sa se extinda in curand asupra intregului sat, "trei ani mai tarziu izbucnea cel de-al doilea razboi mondial. Timpul nu mai avea rabdare".

Personajul principal al romanului "Morometii" de Marin Preda, Ilie Moromete este "un contemplativ

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

inteligent, temperat, un iubind (fara de care nu se poate trai si nu se poate face nimic durabil) si mai ales iubind libertatea, independenta de gandire si exprimare a opiniilor". (Ion Rotaru)